

Pensjon

For deg født i 1963 eller seinere

Utdanningsforbundets medlemmer

Statens pensjonskasse.

KLP

Private tariffområder – et
mer sammensatt bilde

Pensjonsforliket

- Det ble 29. februar 2024 inngått pensjonsforlik mellom syv partier på Stortinget. Pensjonsforliket medfører flere viktige endringer:
  - De som er født etter må 1963 jobbe lenger
  - Uførepensjonister får en bedre alderspensjon
  - En sterkere utvikling av minsteytelsene i folketrygden
- *Stortingsmelding 6 (2023-2024) – Et forbedret pensjonssystem med styrket sosial profil:*
  - <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-6-20232024/id3018556/>

Pensjonsforliket

- Pensjonsalderen vil gradvis øke for de som er født fra 1964 og utover.
- **Slitertillegg**
  - *Slitertillegget i folketrygden er på 0,25 G for de som må gå av ved 62 år. Ordningen skal utredes nærmere*
- **Øvre aldersgrense økes**
  - *Aldersgrensen for statsansatte og andre medlemmer i Statens Pensjonskasse øker fra 70 til 72 år.*

Hva mener Utdanningsforbundet

- Av våre medlemsgrupper, kommer barnehagelærerne særlig dårlig ut i et pensjonssystem der det legges opp til at alle skal stå stadig lengre i arbeid. Ideen om at man skal stå lengre i jobb svarer ikke med virkeligheten for mange av våre medlemmer.
- Dette forsterkes i og med forslagene i utredningen fra pensjonsutvalget, *NOU 2022:7*, jf. *Stortingsmelding 6 (2023-2024) – Et forbedret pensjonssystem med styrket sosial profil*
- Utdanningsforbundet står overfor en utfordring som er helt det samme som for mange av medlemsgruppene innenfor Fagforbundet/LO. Det er jo også slik at Fagforbundet har en høy andel av barnehagelærerne i sin medlemsmasse.

Utdanningsforbundet verdier

Våre medlemmer skal ha:

- gode trygge og forutsigbare vilkår
- likhet for kvinner og menn
- best mulig sikring
- Hele livet

5 faktorer som er avgjørende for din pensjon

Fødselsår

Arbeidsforhold/Inntekt

Tjenestepensjonsordning

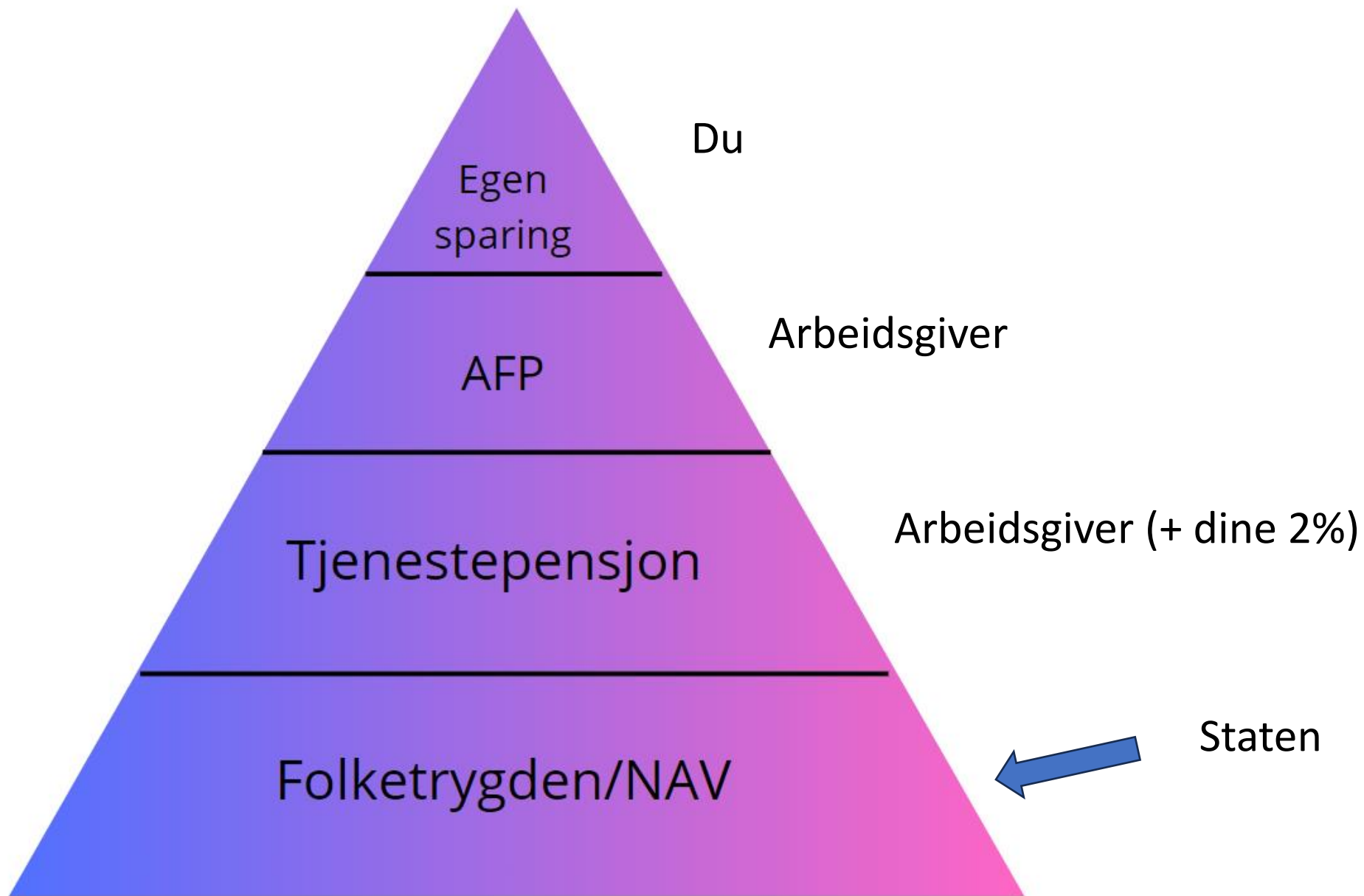

Alder når du går av

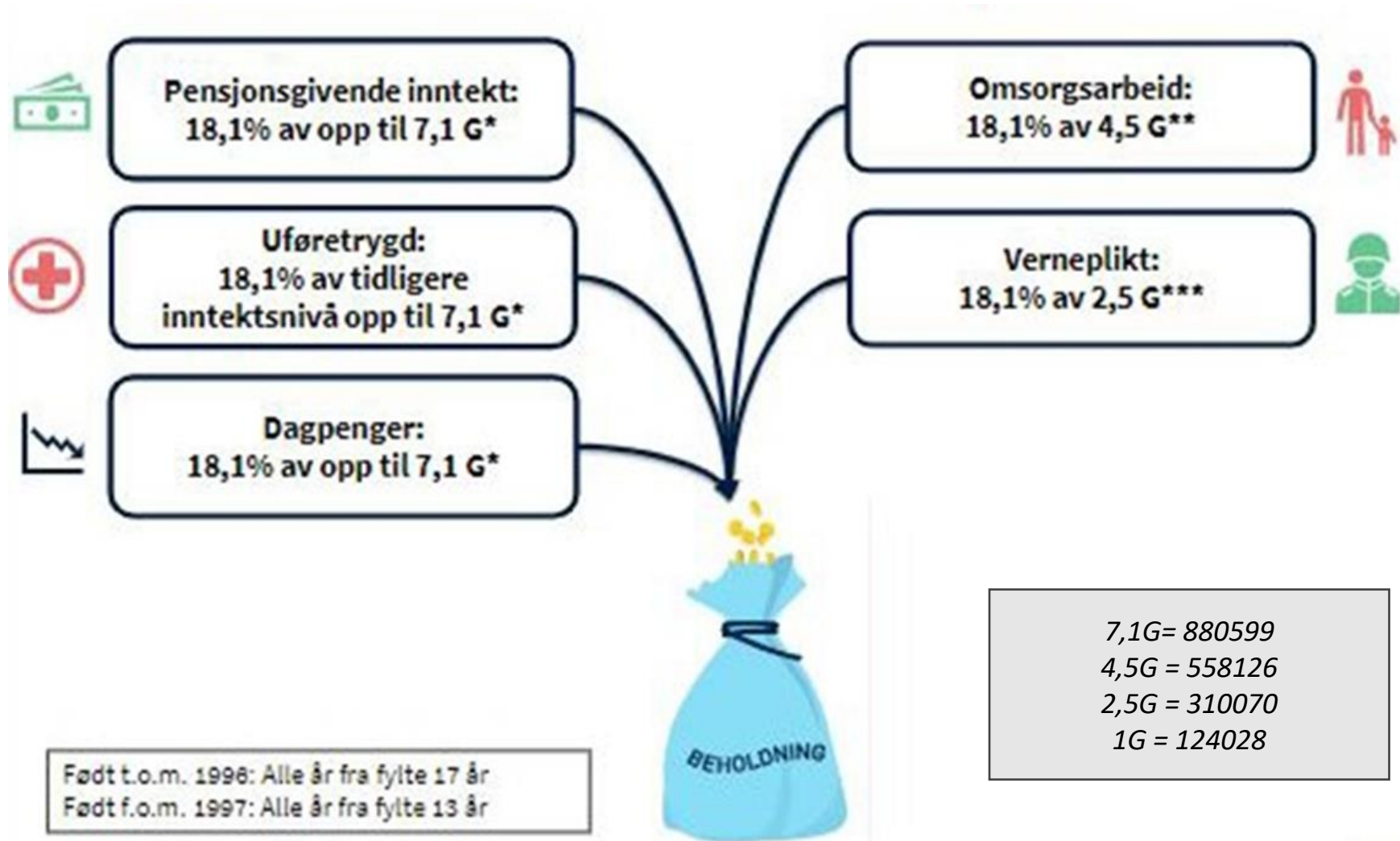
Levealdersjustering- beregnet levealder for ditt årskull

Årlig opptjening hos NAV

Årlig oppregulering

Beholdningen vokser:

1. Nye penger legges til hvert år.
2. Selve beholdningen oppreguleres hvert år(G-regulering).

Levealdersjustering - folketrygden

Pensjonsutbetalingene skal justeres

Opptjente pensjonsrettigheter fordeles på år

Beregning på antatt levealder for hvert årskull, gjøres ved 61 år

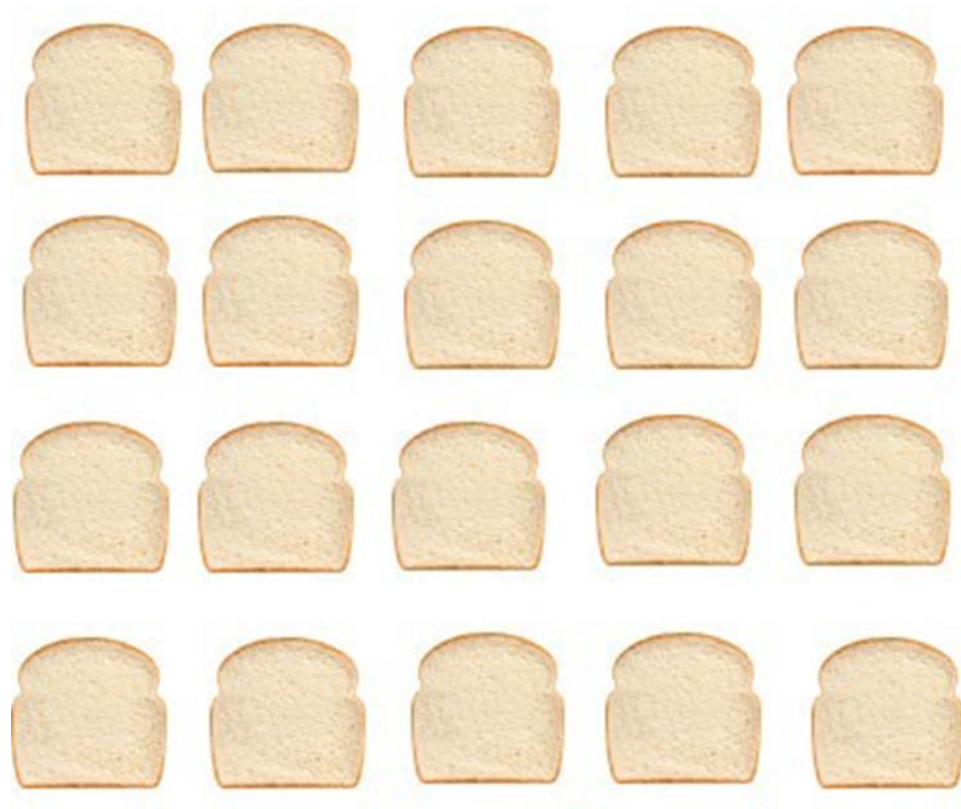
Kan kompenseres ved å stå i jobb også etter fylte 67 år

Pensjonsalder	Delingstall	Pensjonsalder	Delingstall
62 år	22,49	69 år	16,80
63 år	21,68	70 år	15,99
64 år	20,87	71 år	15,18
65 år	20,06	72 år	14,37
66 år	19,25	73 år	13,56
67 år	18,43	74 år	12,76
68 år	17,62	75 år	11,97

Illustrasjonsbilde

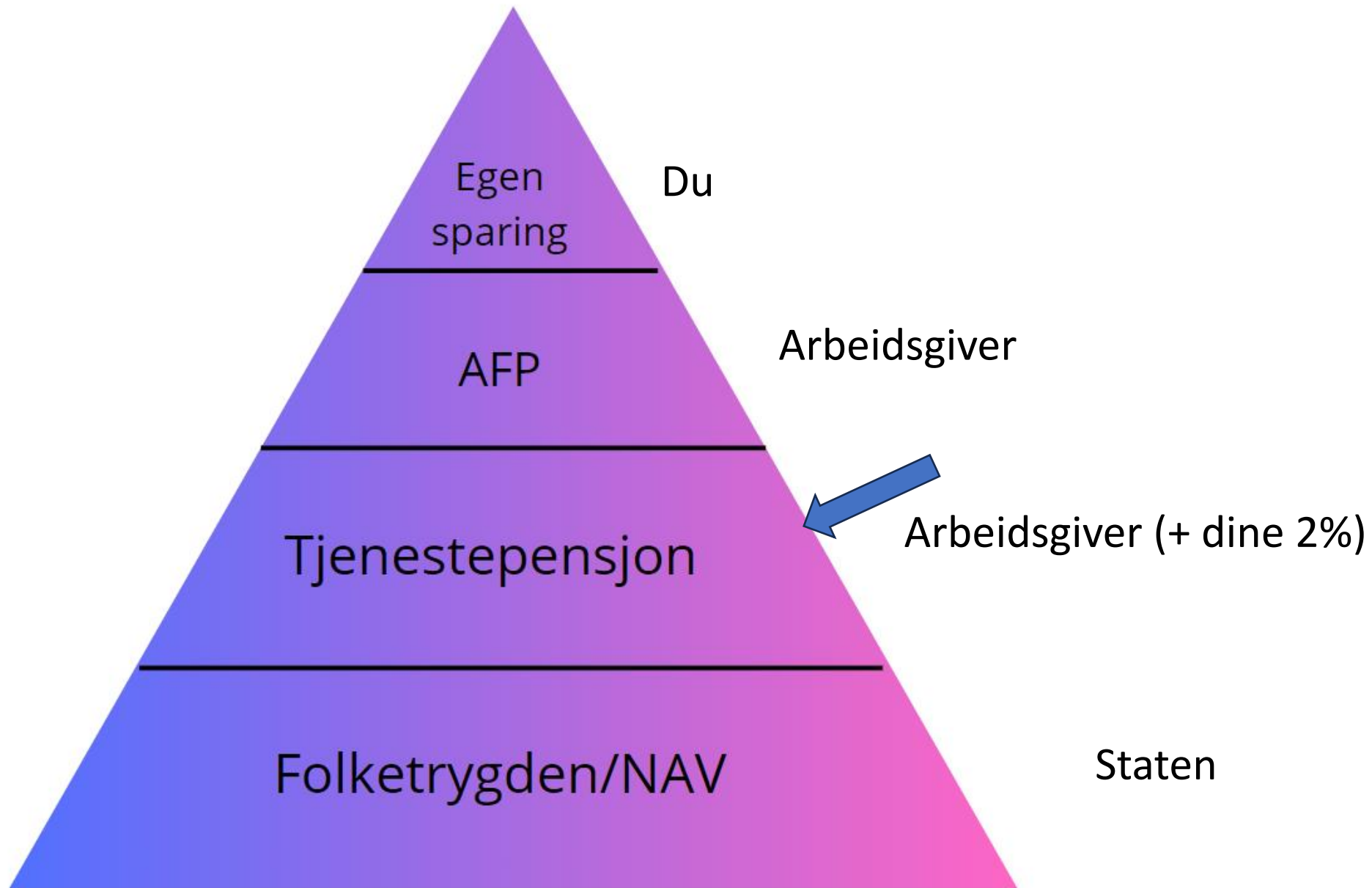
Eller sagt på en annen måte:

Størrelsen på syltetøyglasset
= pensjonsbeholdning

Antall skiver = antall år
som pensjonist

Offentlig tjenestepensjon – to modeller

Fra 2020 er det to ordninger/modeller i offentlig tjenestepensjon:

- De som er født før 1963 – bruttoordningen og dagens AFP-ordning
  - De som er født i 1963 og senere får ny ordning – påslagsordningen og ny AFP-ordning
-
- Mange årskull med opptjening fra ny og gammel modell – kan likevel ta ut pensjon fleksibelt fra 62 år.

Tjenestepensjon

- Alle bedrifter må ha tjenestepensjon for sine ansatte
- Mesteparten betalt av arbeidsgiver
- Egenandel: 2%
- SPK/KLP/Forsikringsselskap = tilbydere
- Offentlig tjenestepensjon/Hybrid/Innskudd

Opptjening av tjenestepensjon

- Påslagsmodell
- Beregnes uavhengig av folketrygden
- Alleårsopptjening 13 - 75 år
- Levealderjusteres
- Livsvarig utbetaling
- Fleksibelt uttak fra fylte 62 år
- Kan fritt kombineres med arbeidsinntekt
- Pensjonen blir høyere jo lenger du jobber

Overblikk
tjenestepensjon
– privat sektor

Obligatorisk tjenestepensjon (OTP)

Innskuddspensjon

«Ny» tjenestepensjon

Foretakspensjon

En spareordning
Løfte om et
bestemt
pensjonsinnskudd

- Eks 5 % av lønn
spares hvert år

Hybrid
Minner om
innskuddsordning
under opptjening
og ytelsesordning
under utbetaling

En forsikringsordning
Løfte om en bestemt
pensjonsytelse

- Eks 66 % av lønn i
pensjon

	PBL	FUS	Virke-HUK	Norlandia
Pensjons-ordning	Hybrid	Hybrid	Hybrid	Hybrid
Sparing	5 + 2 (4,5 + 2,5)	5 + 2	5 + 2	5 + 2 (4,5 + 2,5)
Regulering opptjening	Individuelt investeringsvalg	Kollektiv forvaltning, 0-garanti	Lønnsvekst-garanti	Individuelt investeringsvalg
Regulering utbetaling	Avkastning	Avkastning	Avkastning	Avkastning
AFP	Gammel AFP (tidligpensjon), men livsvarig AFP i Fellesordningen fra 1.1.25	Gammel AFP (tidligpensjon), men livsvarig AFP i Fellesordningen fra 1.3.24	Livsvarig AFP Fellesordningen	Livsvarig AFP Fellesordningen
Utbetalingstid	Livsvarig	Livsvarig	Livsvarig	Livsvarig

Regulering av hybridpensjon

- **G-regulering**, som betyr at pensjonsbeholdningen din stiger i takt med økningen i folketrygdens grunnbeløp (G). G reguleres i tråd med lønnsutviklingen i samfunnet.
- **0-garanti**, som betyr at pensjonsplasseringene ikke kan gi tap fra år til år (minste årlige avkastning skal være lik 0%)
- **Individuelt investeringsvalg**, som betyr at den enkelte kan påvirke hvor stor andel som skal stå i fond/aksjer og hvor stor andel som reguleres av renter. Pensjonsbeholdningen stiger og synker i takt med utviklingen i de fondene/spareprofilen som er valgt.

Maksimale sparesatser innskudd og hybrid

7 % for inntekt opp til 7,1 G

Mulig å kompensere for bortfall av folketrygden for inntekt mellom 7,1 – 12 G

I folketrygden settes det av 18,1 %

$7 \% + 18,1 \% = 25,1 \%$ for inntekt over 7,1 G

- Hybridpensjon er en blanding av de «gamle» tjenstepensjonsordningene og innskuddspensjon. Hybridordningen fungerer på mange måter som en innskuddspensjon, men er i utgangspunktet en livsvarig og kollektiv ytelse.
- Man betaler en årlig premie til et pensjonskollektiv, ikke til seg selv og sine arvinger. Når man dør går kapitalen tilbake til de andre medlemmene av forsikringsordningen.

- Hybridpensjon

Hybridpensjon (2)

I hybridpensjonsordningen spares det mer for kvinner enn for menn. Kvinner lever lengre enn menn og henter følgelig mer ut av pensjonskollektivet enn menn. For å kompensere for det betales det i snitt 15-17 % mer i premie for kvinner enn for menn.

I hybrid- og innskuddsordningene tjener man opp til pensjon alle årene man jobber (og er i ordningen) på samme måte som folketrygden.

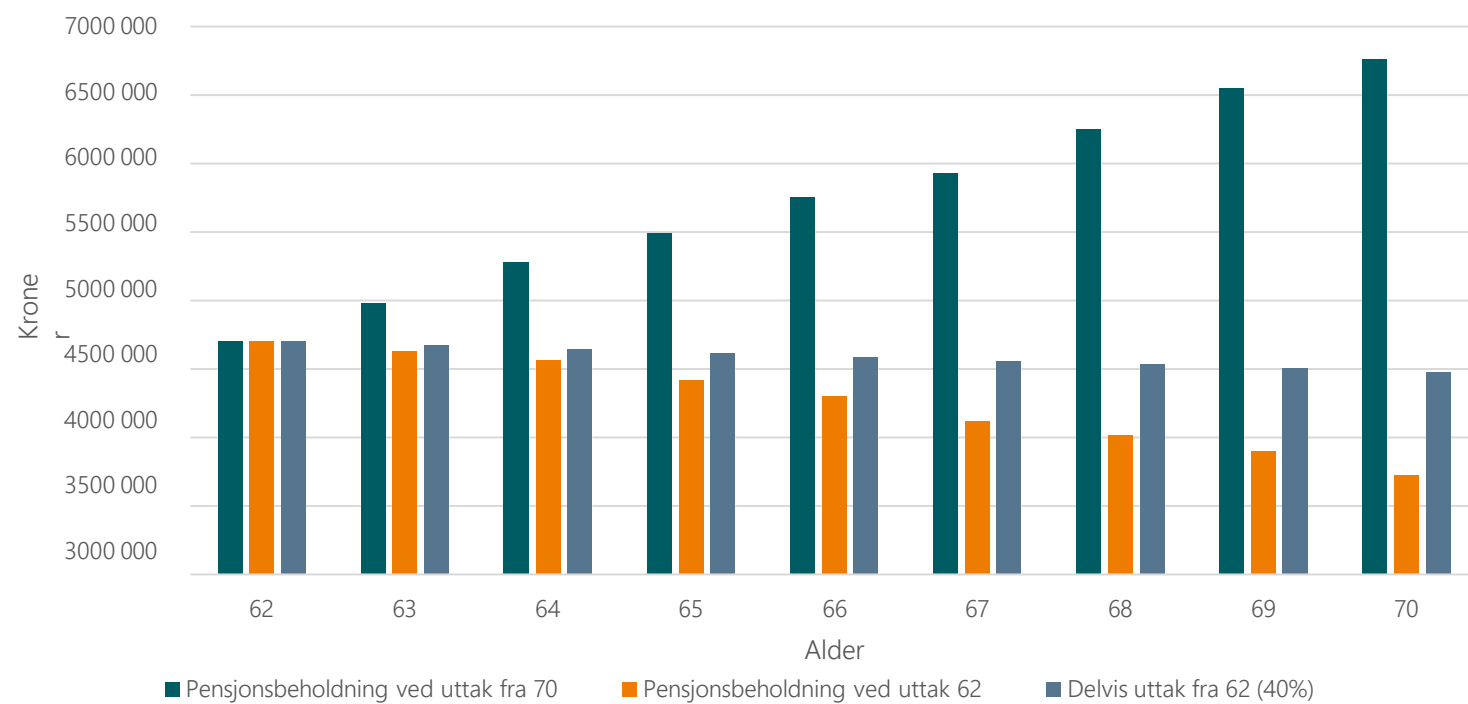

Pakkeløsning

Pensjonsløsningen i de private barnehagene:

- Hybridpensjon
  - Alderspensjon etter tjenstepensjonsloven
- Maksimal sparesats på 7 %
- Livslang pensjon
- Lik pensjon for kvinner og menn
- Kan tas ut fleksibelt fra 62 år. Du kan jobbe og ta ut pensjon samtidig
- Tjener opp pensjon alle år du jobber
- Kan, men må ikke velge risikoprofil og investeringsvalg
- Uføre- og etterlatteordning
- Livslang AFP
  - AFP i Fellesordningen

Endring i pensjonsbeholdning ved ulike pensjonsvalg

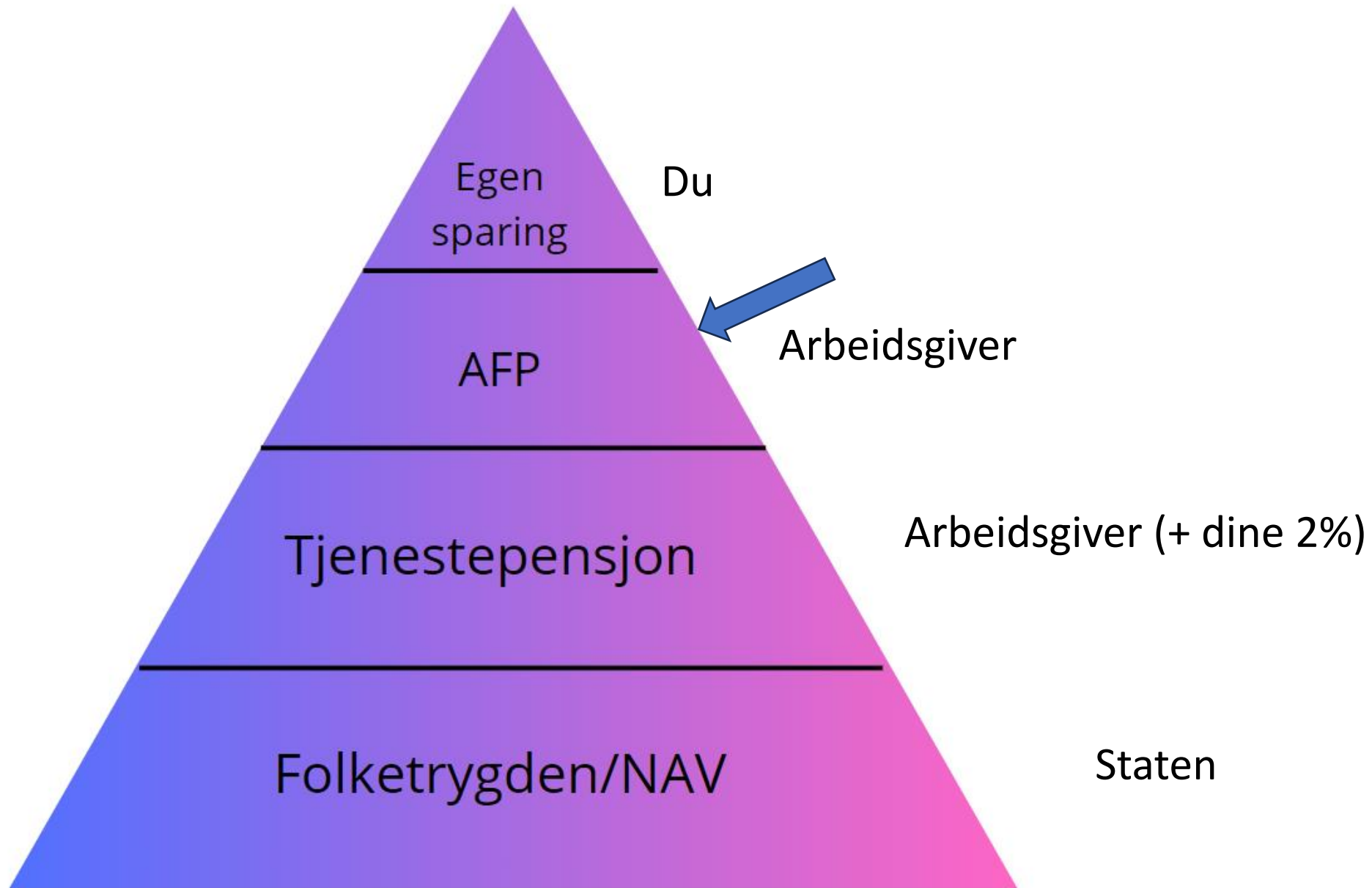

Pensjonsrettighetene sikres i tariffavtaler:

- Opptjening fra første krone og alle år
- Livsvarig pensjonsutbetaling
- Kjønnsnøytral - lik for kvinner og menn
- Arbeidsgiver skal dekke alle forvaltningskostnader
- Uføre-, Etterlatte- og barnepensjon
- AFP med i avtalen

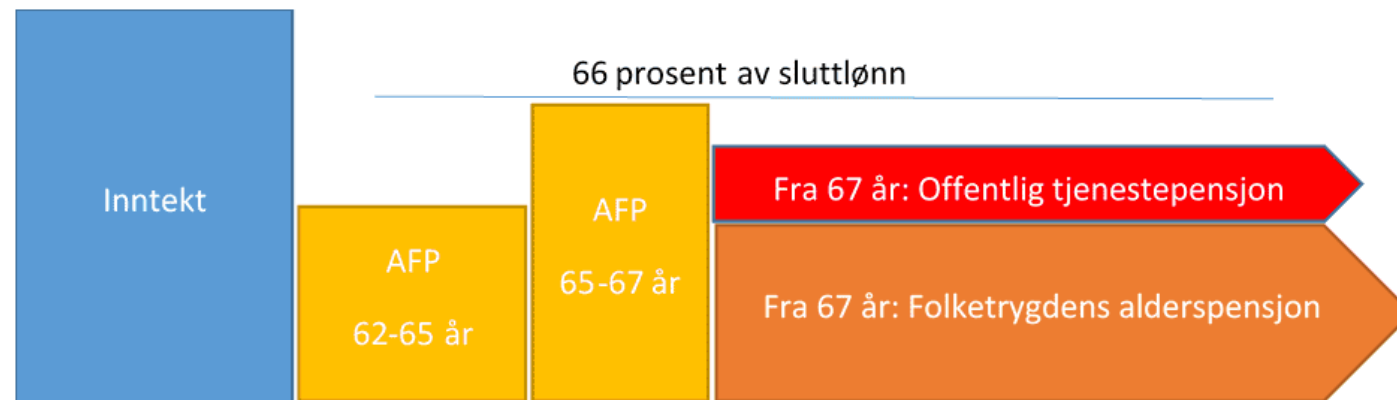
AFP er ikke AFP

- Gjelder for årskullene **fra 1963**
- En **påslagsmodell**
- Er en **livsvarig** tilleggspensjon
  - Etter mønster til privat sektor
  - Kan tas ut fleksibelt fra 62 år (i tillegg til lønn og/eller alderspensjon fra folketrygd/tjenestepensjon)
  - Levealdersjusteres

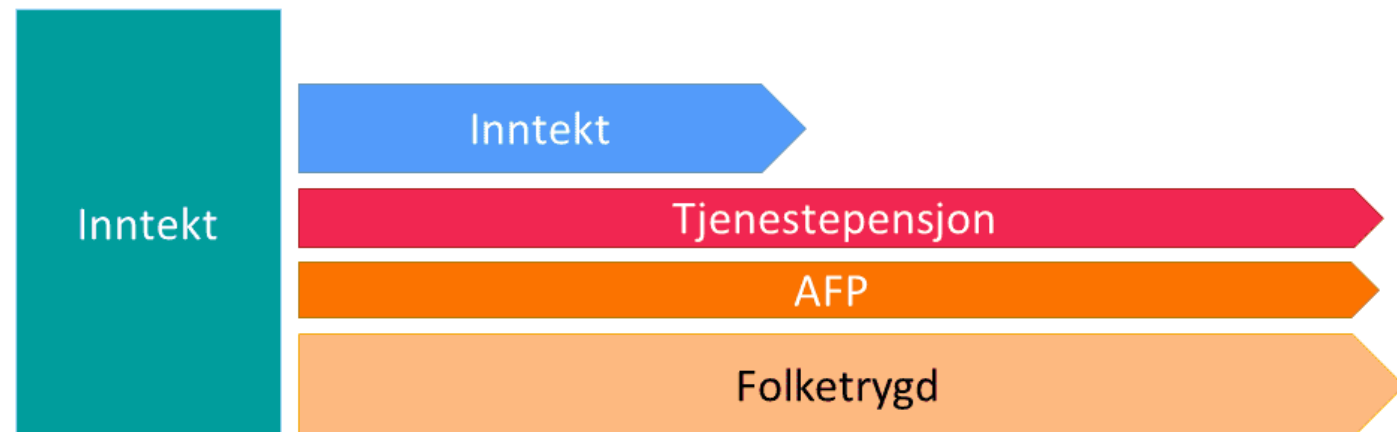

AFP er ikke AFP

Før:
Brutto

Nå:
Netto

Kvalifikasjonskrav for AFP(sammenfallende for privat og offentlig sektor)

- Ved 62 år

- Ikke reparerbare
- Ansiennitetsperiode – siste ni årene før man fyller 62, altså kritisk periode fra fylte 53 år
  - Må være i arbeid hos en virksomhet med AFP/medlem av fellesordningen for AFP i minst 7 av de siste 9 årene ved fylte 62 år
  - Må være hovedarbeidsforholdet
  - Min. 20 % stilling
  - Kan ikke ha øvrige inntekter som overstiger inntekten din fra AFP virksomheten du er ansatt hos (i de samme 7 av de siste 9 årene)
  - Kan ikke motta pensjon, ventelønn eller andre ytelser ut arbeidsplikt de 3 siste årene før fylte 62 år(hvis over 1 G)
  - **Kan ikke motta uføretrygd fra folketrygden etter fylte 62 år**

- Ved uttakstidspunkt

- Ansatt og reell arbeidstaker i stilling med offentlig/privat AFP de siste tre årene før uttak
  - Min 20% stilling – samtidige stillinger legges sammen
- Pensjonsgivende årsinntekt på minst 1G på uttakstidspunkt og det forutgående året
- Kan ikke være/ha vært mottaker av AFP fra offentlig eller privat sektor, særalderspensjon/tidligpensjon eller betinget tjenestepensjon
- Noen unntak

Opptjening – Offentlig AFP

Opptjening i perioden 13/17 år og frem til 61 år

- 4,21 % av pensjonsgivende inntekt opp til 7,1 G

Levealdersjusteres ved å dele AFP-beholdningen på folketrygdens delingstall på uttakstidspunktet

Opptjening – fellesordningen privat AFP

- Premiesatsen – altså det som betales inn fra arbeidsgiver fastsettes årlig av styret
  - For 2024 er satsen 2,7%
  - Under forutsetning at alle vilkår er oppfylt vil beløpet beregnes og utbetales fra NAV pensjon basert på den pensjonsgivende inntekt man har hatt mellom 13 og 62 år

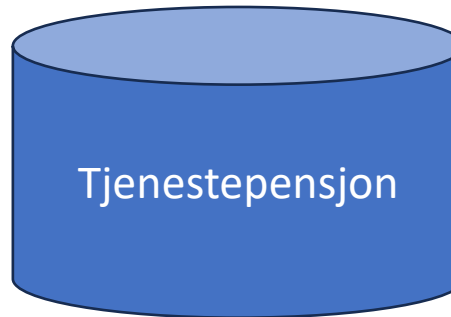
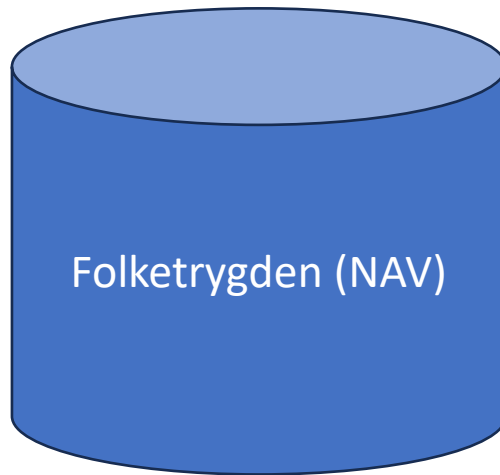
Betinget alderspensjon (kun i offentlig sektor)

- Et livsvarig tillegg til alderspensjonen til de som ikke kvalifiserer for ny AFP (sluttet i offentlig sektor)
- Fleksibelt uttak mellom 62 og 70 år
- Ikke krav om samtidig alderspensjon fra folketrygden
- Opptjeningssatsen er 3 % av årlig pensjonsgivende inntekt i offentlig tjenestepensjon opp til 7,1 G

Oppsummert

Disse ulike «beholdere» med opptjent pensjonsbeholdning, kan tas ut alle sammen eller en eller to ved fylte 62 år

For ytterligere informasjon

- www.spk.no
    - Telefon 02775
    - <https://pensjonsbloggen.spk.no/>
  - www.klp.no
  - Telefon 05554
- [Fellesordningen for privat AFP:](#)
Bedrift - afp.no
- <http://www.utdanningsforbundet.no/Hovedmeny/Pensjonist/>
  - <https://norskpensjon.no>

